

ВО ИМЕТО НА ГРАЃАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

УПРАВНИОТ СУД преку судијата Ана Герасимовска - како судија поединец, одлучувајќи по тужбата на тужителот А.С. од Скопје, поднесена преку полномошник Љупчо Д. Павловски адвокат од Скопје, против Одговор на Претставка на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер бр.03-36 од 25.07.2024 година, за пристап до информации од јавен карактер, по одржаната јавна расправа на 24.12.2024 година, во присуство на полномошник на тужителот, и овластен претставник на тужениот орган, на 30.12.2024 година, ја донесе и објави следната:

ПРЕСУДА

27.01.2025			
03	36		Брединст Мили

Тужбата на тужителот А.С. од Скопје, поднесена против Одговор на Претставка на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер бр. 03-36 од 25.07.2024 година, **СЕ ОДБИВА КАКО НЕОСНОВАНА.**

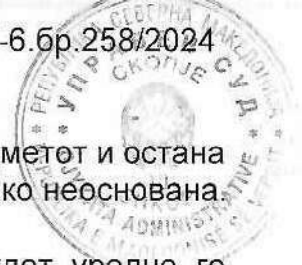
РЕШЕНИЕ

Барањето на полномошникот на тужителот за надомест на трошоците во постапката, **СЕ ОДБИВА КАКО НЕОСНОВАНО.**

Образложение

Со оспорениот Одговор на Претставка на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер бр.03-36 од 25.07.2024 година, се известува сега тужителот дека изјавената Жалба бр.03-36 од 12.08.2024 година, не може да се прифати како жалба согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, поради тоа што во конкретниот случај не станува збор за постапка по Барање за слободен пристап до информации од јавен карактер, туку станува збор за Барање за информации од надлежност на Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија, односно за информации од личен карактер.

Незадоволен од одговорот на тужениот орган, тужителот поведе управен спор со предлог тужбата да се уважи, а оспореното решение насловено како одговор на претставка да се поништи, поради погрешно утврдена фактичка состојба и неправилна примена на материјалното право. Истакнува дека Фондот за здравствено осигурување не е овластен да бара докази за информации од јавен карактер согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, а тужениот орган спротивно на законската поставеност извршил преквалификација на барањето на штета на тужителот, не го санкционирал недавањето на бараната информација од јавен карактер од страна на Фондот за здравствено осигурување и го крши принципот на *reformation in reius*, односно предметното барање за информации од јавен карактер го преквалификувал во барање за лична информација. Воедно, тужителот смета дека надлежноста на Фондот за здравствено осигурување е да располага со список на матични лекари и затоа согласно членот 3 став 2 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, податоците за матичниот лекар на неговата мајка Неда претставуваат информација од јавен карактер имајќи предвид дека Фондот за здравствено осигурување ја создал и истиот располага со бараната информација како јавна државна служба, согласно своите надлежности. Предлага тужбата да се уважи, оспореното решение да се поништи.

Тужениот орган во одговор на тужбата, ги достави списите по предметот и остана кон наводите на оспореното решение, со предлог тужбата да се одбие како неоснована.

Одговорот на тужбата даден од страна на тужениот орган, судот уредно го достави до полномошникот на тужителот, заедно со поканата за јавна расправа меѓутоа, истиот не се произнесе.

На одржаната јавна расправа на ден 24.12.2024 година, полномошникот на тужителот истакна дека останува при тужбата и тужбеното барање како и кон приложените докази кон тужбата. Смета дека Одговорот на тужба е неоснован и тргнува од едно премногу строг и рестриктивно толкување на Законот. За секоја евентуалност се обратиле електронски до Фондот, за да постапи по напатствијата на тужениот но до денес од Фондот не добиле никакво известување ниту ја добиле бараната информација, а да ја добиеле ќе ја повлекле оваа тужба. На Судот му доставува копија од е-маил од 04.11.2024 година до ФЗО. Не им било доставен Одговорот од Фондот од 07.08.2024 година, што е приложен кон Одговорот на тужбата од тужениот орган, ниту Решението од ФЗО од РСМ бр.14-11331/2 од 03.07.2024 година. Воедно ја проширува тужбата и врз Решението бр.14-11331/2 од 03.07.2024 година на ФЗО од РСМ. Па Судот нека одлучи за неговото барање за проширување на тужбата.

Овластениот претставник на тужениот орган, на одржаното рочиште за јавна расправа, истакна дека тужениот останува во целост на сите наводи дадени во Одговор на претставка како и во Одговорот на тужба, при тоа му обрнува внимание на Судот дека ова е еден од редицата случаи кога физички лица поединечно или преку свои застапници, односно адвокати за граѓанска или друга постапка бараат обезбедување докази со поднесување Барања до иматели на информации неосновано повикувајќи се на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Не е прв случај, адвокат за истата цел не го користи член 4 од Законот за адвокатура ниту член 217 од ЗПП, туку неосновано посега по Законот за слободен пристап. Од тие причини поднесокот жалба е третиран како претставка и е пратен во надлежност и натамошно постапување на имателот на информации во случајот ФЗО.

Во реплика полномошникот на тужителот изјави дека повикувањето на ЗА и ЗПП е неосновано во овој предмет бидејќи се обратиле до сите институции, видно и од е-маил до ФЗО, во варијантата на Законот за поплаки и претставки во кој се повикуваат на одговорот на претставката а не добиле никаков одговор и целта на добивање на бараните информации не може да се оствари по ЗА и ЗПП, бидејќи треба да се набави медицинска документација да ја види вештак па потоа да се поднесе тужба според ЗПП, како што наведува тужениот. Видно од самото Решение дека ФЗО се повикува на Законот за слободен пристап на информации само погрешно бара дополнителни докази.

Во доказна постапка, Судот на јавната расправа изврши увид во тужба, Одговор на претставка бр.03-36 од 25.07.2024 година, Барање за пристап до информации од јавен карактер од 19.04.2024 година, е-меил од 25.06.2024 година од ФЗО, е-меил од 27.06.2024 година од полномошникот на тужителот, Барање за пристап од информации од јавен карактер од 27.06.2024 година, Извод од матична книга на умрените за Неда Стојковска од 10.03.2017 година, Барање податоци за матичен лекар за покојната Неда Стојковска, Решение од Основен Граѓански суд Скопје СПИ.бр.19/24 од 04.07.2024 година, жалба против молчење на администрација од 17.07.2024 година, Доставување на претставка на надлежност бр. 03-36 од 25.07.2024 година, Анализа на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, постапка пред органите и комисијата, употреба на правните лекови и судска заштита преку постапките иницирани од новинари од февруари 2015 година, Известување од 16.08.2024 година, решение од Фонд за здравствено осигурување на РСМ бр. 14-11331/2 од 03.07.2024 година, жалба

против решение на Фонд за здравствено осигурување на РСМ од 12.08.2024 година, Извод од матична книга на родени за А.С. од 20.12.2022 година, платена такса за тековна состојба за Агенција за заштита за слободен пристап, одговор на тужба од 08.10.2024 година, Маил кореспонденција од 04.11.2024 година, Решение на ФЗО на РСМ бр.14-11331/2 од 03.07.2024 година.

Во завршни зборови полномошникот на тужителот изјави дека предлага Судот да го усвои тужбеното барање како во петитумот на тужбата како и прецизираното на одржаната јавна расправа, а доколку не го прифати проширувањето истото го оспорува како доказ и не задоволни од истото. ФЗО сепак не го одбил барањето поради барање лична информација туку се повикал на Законот за слободен пристап на информации, а го отфрлил поради недоставување на дополнителни докази, што исто така е спротивно на Законот. Овој Закон не прави разлика помеѓу лична и јавна информација, тоа е работа на толкување и на судската пракса а дефиницијата е согласно член 3 став 2 од Законот, односно секоја информација што ја создал и со која располага имателот од негова надлежност, а во негова надлежност се и матичните доктори. Смета дека сите информации од неговиот делокруг се јавни и во смисла на член 1 став 2 од Законот за слободен пристап кој се повикува и на друг Закон, смета дека може да биде и Законот за постапување по претставки и поплаки а во смисла на Законот за слободен пристап. Јавниот интерес на кој инсистира тужениот според член 3 алинеа 7 од ЗСПИ не се ограничува на набројувањата кои се дадени само заради пример а во точка 7 - се предвидува еднаков третман на граѓаните пред законите.

Во завршни зборови претставникот на тужениот орган изјави дека тужениот се противи на проширувањето на тужбата на акт донесен од страна на првостепениот орган бидејќи во евентуална постапка иницирана од тужителот против тој акт истиот ви можело да биде поништен од страна на второстепениот орган, во случајов тужениот. Му предлага на Судот да ја одбие предметната тужба како неоснована во целост и да го има во предвид јавниот интерес во одлучување на барањата за пристап на информации од јавен карактер. Исто така бара трошоците да бидат на товар на двете страни подеднакво.

Управниот суд постапувајќи по тужбата, го испита оспореното решение во границите на тужбеното барање во смисла на член 35 од Законот за управните спорови, па по оценка на тужбените наводи, одговорот на тужбата и списите на предметот, најде:

Тужбата на тужителот е неоснована.

Од списите на предметот произлегува дека сега тужителот А.С. од Скопје, преку полномошникот Љупчо Д. Павловски, адвокат од Скопје, на ден 19.04.2024 година до Фондот за здравствено осигурување на РСМ - Скопје поднел Барање за пристап до информации од јавен карактер и побарал од имателот информации да му се достават по пошта податоци за име, презиме, адреса и телефон на матичниот лекар на неговата мајка Н.С. од Скопје, ЕМБГ 1009914455058, почината на ден 22.12.2011 година. Во врска со поднесеното барање за пристап до информации од јавен карактер, а со цел соодветно да се одговори на предметното барање од тужителот, на ден 25.06.2024 година преку е-маил од страна на Фондот за здравствено осигурување побарано е дополнително да ја достави следната документација: копија од извод на матичната книга на родени за лицето _____ и Решение од надлежен нотар/суд дека истиот е законски наследник на неговата мајка, скенирани, по маил и по пошта.

На ден 27.06.2024 година од страна на полномошникот на тужителот преку маил, доставена е непотполна документација од страна на тужителот односно копија од извод на матичната книга на родени за лицето А.С. _____ и барање за пристап до

информации од јавен карактер до Основен граѓански суд, каде се бара наследно решение О.бр.5091/11, УДР.бр.81/11 од 25.05.2012 година од Нотар Кирил Бумбаровски (во пензија).

Од причина што Имателот на информацијата не постапил по предметното барање, односно тужителот како што навел не добил никаква информација, ниту позитивна ниту негативна, а податоците му се потребни за евентуално поведување граѓанска судска постапка, до тужениот орган на 17.07.2024 година доставил жалба.

Поради природата на Барањето, Агенцијата постапила согласно Законот за претставки и предлози, бидејќи поднесокот насловен жалба не можел да се прифати како жалба согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, поради тоа што во конкретниот случај не станува збор за постапка по Барање за слободен пристап до информации од јавен карактер, туку станува збор за постапка по Барање за информации од надлежност на Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија, односно за информации од личен карактер. Предвид наведеното Агенцијата на ден 25.07.2024 година ја препратила жалбата на надлежност на Фондот, согласно Законот за претставки и предлози.

Понатаму, Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија донел Решение бр.14-11331/2 од 05.07.2024 година со кое барањето за слободен пристап до информации од јавен карактер се отфрла, со образложение дека барателот не постапил по член 17 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Против наведеното решение сега тужителот повторно изјавил жалба до Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер на ден 12.08.2024 година, која согласно Законот за претставки и предлози ја препратила на надлежност на Фондот, а во меѓувреме до тужителот како барател на информации го доставила и оспорениот Одговор на Претставка бр.03-36 од 25.07.2024 година, со кој тужителот се известува дека изјавената Жалба бр.03-34 од 12.08.2024 година, не може да се прифати како жалба согласно Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, поради тоа што во конкретниот случај не станува збор за постапка по Барање за слободен пристап до информации од јавен карактер, туку станува збор за Барање за информации од надлежност на Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија, односно за информации од личен карактер.

Судот најде дека тужениот орган со оспореното решение, односно одговор на претставка, не го повредил законот на штета на тужителот поради следното:

Согласно член 3 став 1 од Законот за управните спорови ("Службен весник на Република Северна Македонија" број 96/2019), во управен спор судот одлучува за законитоста на конечните поединечни управни акти кои директно влијаат на правниот статус на тужителот, односно со кои се решава за правата, обврските и правните интереси на тужителот.

Согласно член 4 став 6 од Законот за управните спорови, "управен акт" е поединечен акт со кој јавниот орган одлучил за права, обврски и правни интереси на физичко или правно лице, односно друго лице кое може да биде странка во определена управна работа, како и поединечен акт донесен во прекршочна постапка. Управните акти можат да бидат насловени како решение, одлука, наредба, лиценца, дозвола, забрана, одобрение, известување или други акти утврдени со закон.

Согласно член 2 став 1 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер ("Службен весник на Република Северна Македонија" бр.101/2019) со овој закон се обезбедува јавност и отвореност во работењето на имателите на информации и им се овозможува на физичките и правните лица да го остваруваат правото на слободен пристап до информации од јавен карактер. Според став 2 на истиот член, Имателите на информации за својата работа се должни да овозможат информираност на јавноста.

Согласно член 3 став 1 алинеја 2 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, определени изрази употребени во овој закон го имаат следново значење: - „информација од јавен карактер“ е информација во која било форма што ја создал или со која располага имателот на информацијата согласно со неговите надлежности.

Согласно член 26 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, право на правна заштита во согласност со овој закон има барателот кој поднел барање за пристап до информација согласно со членот 12 став (1) од овој закон.

Во конкретниот случај, видно од списите во предметот и согласно цитираните законски одредби, Судот утврди дека тужениот орган во оспорениот одговор, правилно утврдил дека полномошникот на тужителот, немал поднесено Барање за пристап на информации од јавен карактер, согласно член 16 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, каде е утврдено дека се работи за барање за пристап до информации согласно наведениот закон, туку поднел барање за информации од надлежност на Фондот за здравствено осигурување на Република Северна Македонија кое се однесува на информации од личен карактер односно име, презиме, адреса и телефон на матичен лекар на покојната мајка на сега тужителот Н.С. од Скопје, почината на ден 22.12.2011 година. Целата на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер и улогата на Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер, е на физичките и правните лица да им овозможи да го остварат правото на слободен пристап до информации од јавен карактер и да обезбедат јавност и отвореност во работењето на органите, а нема за цел преку поднесување на барање за пристап на информации од јавен карактер, барателите на информациите да остваруваат лични, приватни или индивидуални права или како странки да обезбедуваат докази за водење на судски постапки како во конкретниот случај или пак дополнително да бараат и предлагаат преземање на управни дејствија и донесување на потврди, извештаи или други акти, за кои се во тек или врз основа на бараните податоци да поведат постапки пред надлежните судови. Воедно, Агенцијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер, е самостоен и независен државен орган и постапува согласно надлежностите наведени во член 30 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер како *lex specialis* во областа на слободен пристап до информации од јавен карактер и нема надлежност да ги задолжува имателите на информации да постапуваат согласно надлежности кои произлегуваат од друг Закон, а не од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, на што основано се повикува тужениот орган. Оттука, по наоѓање на овој суд, тужениот орган основано утврдил дека тужителот во својство на барател не побарал од имателот пристап до информација од јавен карактер до која информација има право на пристап секое физичко и правно лице, туку информации од личен карактер, со цел поведување на граѓанско судска постапка.

При одлучувањето, Судот ги ценеше наводите на полномошникот тужителот истакнати во тужбата и на јавната расправа, дека се обратиле електронски до Фондот, за да постапи по напатствијата на тужениот но од Фондот не добиле никакво известување ниту ја добиле бараната информација меѓутоа, истите ги оцени без влијание за поинкаво одлучување од причини што целта на Законот за слободен

пристап до информации од јавен карактер ("Службен весник на Република Северна Македонија бр.101/2019") и на Упатството за спроведување на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер ("Службен весник на Република Северна Македонија" бр.60/2020), е на физичките и правните лица да им се овозможи да го остварат правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер и да обезбедат јавност, отвореност и транспарентност во работењето на органите што е од општ интерес, а не преку поднесување на барања за пристап на информации од јавен карактер, да се прибават податоци од личен карактер.

Со оглед на горе изнесеното, Судот утврди дека тужбата на тужителот е неоснована и одлучи согласно член 59 став 1 од Законот за управните спорови.

Имајќи предвид дека согласно член 86 став 3 од Законот за управните спорови, доколку судот ја одбие или отфрли тужбата или пак постапката се запре, секоја странка ги сноси своите трошоци во постапката, Судот одлучи барањето на полномошникот на тужителот за надомест на трошоците на постапката, да го одбие како неосновано.

Одлучено во Управен суд на 30.12.2024 година, под У-6.бр.258/2024.

Судија
Ана Герасимовска

ПРАВНА ПОУКА: Против оваа одлука дозволена е жалба во рок од 15 дена од приемот, преку овој суд до Виш управен суд.

НАЛОГ ЗА ТАКСА: Се задолжува тужителот да плати судска такса за одлука во износ од 800,00 денари, во рок од 15 дена од приемот на одлуката и тоа како примач Буџет на Република Северна Македонија, банка на примач НБРСМ, судски такси од физички лица сметка број 1000-000-000-630-95, Уплатна сметка: 840-182-03359 Приходна шифра: 72-22-13, Програма:00, Начин:2.

Одлуката да се достави на:

- тужител преку полномошник
- тужен орган

Судија
Ана Герасимовска

МГ/

